

หลักสูตรและคู่มือ

การใช้หลักสูตรเพื่อพัฒนาคุณลักษณะและทักษะผู้นำเกษตรในรายวิชาหลัก
และวิธีการวิจัยตลาดเบื้องต้นของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

จัดทำโดย

อ้อมเดือน	สดมณี
มณีกาญจน์	ตรีโรจน์พร
ธวัชชัย	ชัยอนันต์
ธีรารัง	อุดมไพจิตรกุล
สฤษฎ์	ภู่ง

หลักสูตรนี้เป็นผลงานส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยเรื่อง โครงการระบบถ่ายทอดทางสังคม
เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะและทักษะแก่แรงงานภาคการเกษตร : ศึกษากรณีจังหวัดน่าน

สถาบันพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มีนาคม 2546

ISBN 974-9613-56-2

คำนำ

หลักสูตรและคู่มือการใช้หลักสูตรเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะและทักษะผู้นำเกษตรในรายวิชาหลักและวิธีการวิจัยตลาดเบื้องต้นของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล เป็นส่วนหนึ่งของผลการวิจัยเรื่อง ระบบการถ่ายทอดทางสังคมเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะและทักษะแก่แรงงานภาคการเกษตร : ศึกษากรณีจังหวัดน่านซึ่งมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อหนึ่งเพื่อจัดทำคู่มือพัฒนาคุณลักษณะและทักษะของแรงงานภาคการเกษตรในจังหวัดน่าน ผลการวิจัยในส่วนนี้ประกอบด้วยหลักสูตรและคู่มือการใช้หลักสูตรสำหรับกลุ่มตัวอย่าง 5 กลุ่มคือ กลุ่มนักเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการศึกษา กลุ่มนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน กลุ่มนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล กลุ่มเกษตรกร และกลุ่มสื่อมวลชน

หลักสูตรนี้พัฒนาขึ้นโดยใช้แนวการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในเวลาประมาณ 12 เดือน และใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญหลายรูปแบบ ได้แก่ การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ การพัฒนาทักษะเพื่อการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม การเรียนรู้ด้วยตนเอง กระบวนการ I CAN DO การพัฒนาเจตคติ การใช้กิจกรรมเสริมสร้างค่านิยมทั้งในแง่ของการขยายเนื้อหาของหลักสูตร และขยายผลในกลุ่มตัวอย่างที่หลากหลายในช่วงต่อไปของการทำวิจัย

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ที่สนับสนุนงบประมาณในการวิจัย ผู้ว่าราชการและรองผู้ว่าราชการจังหวัดน่าน ข้าราชการและผู้ร่วมวิจัยในจังหวัดน่านทุกท่านที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์และสนับสนุนแก่คณะผู้วิจัยทุกด้าน และหวังอย่างยิ่งว่าผลการวิจัยจะนำไปสู่การพัฒนาเยาวชน และผู้มีอาชีพทางการเกษตรให้สามารถนำชุมชนไปสู่ความสำเร็จต่อไป

(รองศาสตราจารย์ ดร.คุณฤๅ โยเหลา)

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์

และหัวหน้าโครงการวิจัยแม่บท

สารบัญ

	หน้า
หลักสูตรและคู่มือการพัฒนาคุณลักษณะและทักษะผู้นำเกษตรในรายวิชาหลักและวิธีการวิจัยตลาดเบื้องต้นของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล	1
หลักการและเหตุผล	1
แนวคิด	3
สิ่งป้อน	3
กระบวนการ	3
ผลผลิต	3
จุดประสงค์	4
การวางแผน	4
เนื้อหาหลักสูตร	5
แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	5
ลักษณะของผู้สอนและผู้เรียน	5
เป้าหมายของหลักสูตร	6
การใช้หลักสูตร	6
วิชา 05-260-203 หลักและวิธีการวิจัยตลาดเบื้องต้น	6
จุดมุ่งหมาย	6
คำอธิบายรายวิชา	7
โครงการสอน รายละเอียดแต่ละหน่วย	7
การประเมินหลักสูตร	20
การประเมินลักษณะนิสัยการทำงานของนักศึกษาราชมงคลโดยอาจารย์ผู้สอน	20
การประเมินจากนักศึกษา	21
การประเมินจากการสังเกตตามแผนการสอน	21
ภาคผนวก	22

หลักสูตรและคู่มือ การพัฒนาคุณลักษณะและทักษะผู้นำเกษตรในรายวิชาหลักและวิธีการ วิจัยตลาดเบื้องต้นของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

หลักการและเหตุผล

การเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจและสังคมในยุคปัจจุบันส่งผลโดยตรงต่อความต้องการทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้และความดีซึ่งทั้งสองประการนี้ขึ้นอยู่กับปัญญา เพราะหากการพัฒนา คือ มีปัญญาคือมีปัญญาขึ้นเท่านั้น ก็จะทำให้สิ่งต่างๆ ประสานสอดคล้องลงตัวไปหมด (ประเวศ วะสี : 2523) มนุษย์ที่มีปัญญามีคุณภาพและประสิทธิภาพในการสร้างสรรค์สำหรับการพัฒนาประเทศ ดังนั้นกระบวนการเสริมสร้างความรู้ให้กับชุมชนจึงมีบทบาทที่สำคัญในการพัฒนาคนและนำสังคมให้เกิดการพัฒนา

ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549) เป็นแผนที่ได้จัดทำขึ้นภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนจากทุกภาคทุกส่วนในสังคมไทยที่ได้รวมพลังกันระดมความคิด กำหนดวิสัยทัศน์ร่วมของสังคมไทย โดยเห็นพ้องร่วมกันให้อัญเชิญ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาประเทศ มีวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศว่าในอนาคต 20 ปี มีจุดมุ่งหมายมุ่งเน้นการแก้ปัญหาความยากจนและยกระดับคุณภาพชีวิตของคนส่วนใหญ่ของประเทศให้เกิด “การพัฒนาที่ยั่งยืนและความอยู่ดีมีสุขของคนไทย” และสร้างค่านิยมร่วมให้คนไทยตระหนักถึงความจำเป็นและปรับเปลี่ยนกระบวนการคิด ทักษะและกระบวนการทำงาน โดยยึด “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญานำทางให้เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงระบบบริหารจัดการประเทศแนวใหม่ ที่มุ่งสู่ประสิทธิภาพและคุณภาพ

เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและสร้างคุณค่าที่ดี จึงได้กำหนดสภาพสังคมไทยที่พึงประสงค์โดยมุ่งพัฒนา “สังคมที่มีความเข้มแข็งและมีคุณภาพ” ใน 3 ด้านคือ

สังคมคุณภาพ ที่ยึดหลักความสมดุล ความพอดี สามารถสร้างคนทุกคนให้เป็นคนดี คนเก่ง พร้อมด้วย คุณธรรม จริยธรรม พึ่งตนเองได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดี

สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ที่เปิดโอกาสให้คนไทยทุกคนสามารถคิดเป็น ทำเป็น มีเหตุผล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต รู้เท่าทันโลกเพื่อพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง สามารถตั้งสมมุติฐานทางปัญญา รักษาและต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม

สังคมสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน ที่ดำรงไว้ซึ่งคุณธรรมและคุณค่าของเอกลักษณ์สังคมไทยที่พึ่งพาเกื้อกูลกัน มีจารีตประเพณีดีงาม มีความเอื้ออาทร รักภูมิใจในชาติและท้องถิ่น มีสถาบันครอบครัวที่เข้มแข็ง ตลอดจนเครือข่ายชุมชนทั่วประเทศ

เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการวาง “บทบาทการพัฒนาประเทศ” ให้สอดคล้องกับศักยภาพและบทบาททางเศรษฐกิจของพื้นที่ โดยคนในชุมชนมีส่วนร่วมที่จะวางราก

ฐานการพัฒนาเป็นสังคมและชุมชนที่เข้มแข็ง จากผลการวิจัยเรื่อง ระบบการถ่ายทอดทางสังคมเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะและทักษะแก่แรงงานภาคการเกษตร : ศึกษากรณีจังหวัดน่าน ได้พบว่าสถาบันการศึกษาในท้องถิ่น โดยเฉพาะสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลจะมีบทบาทหน้าที่ที่สำคัญในการเตรียมแรงงานภาคเกษตรให้กับชุมชนเพราะสถาบันเป็นสถาบันการศึกษาสายอาชีพ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และระดับปริญญาตรี มีวัตถุประสงค์เน้นการพัฒนาหลักสูตรทุกระดับให้เหมาะสมกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงตามแนวทางสังคมและเศรษฐกิจและความต้องการกำลังคนของประเทศ ดังนั้นในการพัฒนาหลักสูตร ทักษะและความรู้เพื่อให้เกิดคุณสมบัติความสามารถทางการปฏิบัติที่คาดหวังของผู้เรียน โดยศึกษาจากกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาาร่วมกัน ระหว่างผู้วิจัย อาจารย์ เกษตรกร และนักศึกษา โดยปฏิบัติการสำคัญในการศึกษา คือ ทำอย่างไรให้เกิดปัญญาและในการทำให้เกิดปัญญา คือ การวิจัย ด้วยการรู้จักคิดและพิจารณาค้นหาความจริง หาทางทำให้สำเร็จ เป็นแนวทางการศึกษาเพื่อการพัฒนา คือ การกระตุ้น และส่งเสริมให้ผู้วิจัย อาจารย์และเกษตรกร เรียนรู้เพื่อค้นหาแนวทางหรือวิธีการแก้ไขปัญหา ข้อจำกัดของตนจนสามารถตัดสินใจร่วมกันในการกำหนดแผนงานที่ตอบสนองความต้องการตามขีดความสามารถและทรัพยากรที่มีอยู่ โดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) เพื่อหารูปแบบที่เหมาะสมในการพัฒนาหลักสูตร สร้างความรู้ (Produce Knowledge) โดยการผสมผสานระหว่างความรู้จากผู้วิจัย อาจารย์กับชุมชน เป็นการเรียนรู้ร่วม (Co-operative Learning) ผสมผสานทฤษฎีกับการปฏิบัติให้เกิดความรู้ใหม่ โดยจะลงมือกระทำให้ความเข้าใจกันนั้นออกมาเป็นหลักสูตร วิชสอน คือ การสะท้อนความคิด การลงมือปฏิบัติ และสะท้อนความคิดแล้วลงมือปฏิบัติ จะเน้นการชูประเด็นปัญหาที่สำคัญและเป็นจริง โดยวิธีการเรียนที่ไม่เน้นความรู้ที่เป็นทฤษฎีแต่เน้นการวิเคราะห์วิจารณ์ สร้างความรู้จากวิธีการและความรู้ที่มีอยู่ ทุกความคิดเห็นจะได้รับการยอมรับการกำหนดขั้นตอนการวิจัยจะมีการเตรียมชุมชน โดยผู้วิจัยจะใช้เทคนิค SWOT ANALYSIS วิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคของการพัฒนาของหลักสูตร ใครได้รับผลกระทบ แนวทางการแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานร่วมกับปัญหาที่จะต้องร่วมกันพัฒนา ขึ้นต่อมาจะมีการอบรมผู้เข้าร่วมโครงการในสิ่งที่กลุ่มวิจัยต้องการ เช่น วิธีการเรียนการสอนแบบใหม่ วิธีการพัฒนาหลักสูตร ตลอดจนพัฒนาความรู้และทักษะการทำงาน มีการพบปะกลุ่มแลกเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์ในกลุ่มเป็นต้น ต่อจากนั้นจะร่วมกันเรียงลำดับความสำคัญของปัญหา เขียนโครงการดำเนินการนำแผนไปปฏิบัติร่วมกัน ปรับปรุงแผนให้มีความเหมาะสม เข้าสู่วงจรที่สอง แล้วนำไปปฏิบัติประเมินผล ทำจนประเมินได้ว่าบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน ได้หลักสูตรที่สามารถสร้างความรู้และทักษะการทำงานให้แก่นักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวคิด

ได้ใช้ “วิธีการเชิงระบบ” (Systems Approach) เพื่อพิจารณากำหนดเป้าหมายและสาระสำหรับการพัฒนาในกรณีอาจารย์จะพัฒนาหลักสูตรสร้างทักษะการทำงาน ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้วิจัย จะแทนค่าตัวแปร คือ

สิ่งป้อน

1. ปัจจัยหลัก ได้แก่ ตัวอาจารย์ นักศึกษา เกษตรกร และมันสมอง เวลา ประสิทธิภาพ กำลังงาน บุคลิกภาพ ความทุ่มเท ความตั้งใจ ที่อาจารย์ นักศึกษา และเกษตรกร ใช้ทำงานครั้งนี้
2. ปัจจัยรอง ได้แก่ ปัญหาที่ผู้วิจัยมอบหมายตลอดจนสมอง บุคลิกภาพ เวลา ประสิทธิภาพ ของผู้วิจัยในการเตรียมใจครั้งนี้
3. ปัจจัยเงื่อนไข ได้แก่ หลักเกณฑ์ ระเบียบ กติกา ที่ว่า อาจารย์ นักศึกษา และเกษตรกร ต้องทำงานให้เสร็จทันเวลา จึงได้รับการยอมรับ
4. ปัจจัยอื่นๆ เช่น เหตุบังเอิญที่ทำให้อาจารย์ นักศึกษา และเกษตรกร ไม่สามารถทำงานได้ทันเวลา

กระบวนการ

ได้แก่ พฤติกรรมและอาการที่สิ่งป้อนทั้ง 4 ประเภทกระทำต่อกัน เช่น อาจารย์นัดประชุมกันวางหลักสูตรจากประสบการณ์เดิม และร่วมกันบูรณาการจากหลาย ๆ วิชา นำวิธีการเรียนรู้แบบต่าง ๆ มาเพื่อสนองตอบปัญหาการวิจัยที่กำหนดพัฒนาคุณลักษณะ และทักษะผู้นำเกษตรกรเสริมลงไปในการวางแผนการสอน ร่วมกันกำหนดยุทธวิธีและ กิจกรรมที่จะทดลองใช้

ผลผลิต

ได้แก่ ผลงานหลักสูตรการพัฒนาคุณลักษณะและทักษะการทำงานที่อาจารย์และเกษตรกรทำเสร็จ ซึ่งควรจะตรงตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ก่อนแล้วโดยนักวิจัยหรืออาจารย์และ เกษตรกรเอง

ระบบ A ด้อยประสิทธิภาพ	สิ่งป้อนเดิม	กระบวนการเดิม	ผลผลิตเดิม
	↓	↓	↓
ระบบ B ประสิทธิภาพสูง	สิ่งป้อนใหม่	กระบวนการใหม่	ผลผลิตใหม่

การปรับเปลี่ยนระบบ
เพื่อประสิทธิภาพ

จุดประสงค์

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรสร้างคุณลักษณะและทักษะการทำงานของผู้นำเกษตรกร โดยเน้นประสบการณ์และการมีส่วนร่วมของอาจารย์ นักศึกษา และเกษตรกร
2. เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของนักศึกษาและเกษตรกร

การวางแผน

ผลจากการทำ SWOT ANALYSIS ในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล (น่าน) พบว่าที่ราชมงคลมีการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติอยู่ในรายวิชาต่าง ๆ ค่อนข้างมาก แต่ในการปฏิบัติจริงยังมีการสอนเน้นหนักในทางทฤษฎีเป็นส่วนมาก การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมตามหลักสูตรพอสมควรแต่ยังขาดแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ที่จะพัฒนา “ผู้เรียน” ให้เกิดคุณลักษณะและทักษะที่เหมาะสม

ต่อมาได้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการค้นหาอนาคต ณ โรงแรมเทวราช โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมคือ นักวิจัย อาจารย์จากราชมงคลและเกษตรกร เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในการทำเกษตรของท้องถิ่นและกิจกรรมที่จะช่วยลดปัญหา เช่น อาชีพเสริมต่างๆที่เหมาะสมกับทรัพยากรท้องถิ่น ซึ่งได้พบว่าปัญหาที่สำคัญของสินค้าที่ชาวบ้านผลิตจำหน่ายอยู่ที่การตลาดเป็นส่วนใหญ่ซึ่งสอดคล้องกับความสามารถของอาจารย์ราชมงคลที่เข้าร่วมประชุม คือ อาจารย์หลายท่านมาจากสาขาวิชาบริหารธุรกิจและกำลังจะจัดการเรียนการสอนในเทอมต่อไปในวิชาหลักและวิธีการวิจัยตลาดเบื้องต้น ซึ่งในการเรียนการสอนที่เคยจัดมา มักจะสอนเน้นทฤษฎีมากกว่าปฏิบัติ ยังไม่เคยใช้แผนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งเป็นหลักสูตรแบบใหม่ที่มีประสิทธิภาพสูง

จากแนวคิด “วิธีการเชิงระบบ” (Systems Approach) กำหนดเป้าหมายและสาระคือ ทักษะการทำงานและลักษณะนิสัยของผู้นำเกษตรกร และจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมตามวิชาหลักและวิธีการวิจัยตลาดเบื้องต้น ด้วยการปรับเปลี่ยนระบบ สิ่งป้อน กระบวนการ และผลผลิตของเดิมมาเป็นของใหม่ คือ หลักสูตรแบบใหม่ เพื่อให้ นักศึกษาสามารถพัฒนาทักษะการทำงานและลักษณะนิสัยของผู้นำเกษตรกรได้ด้วยวิชาที่เรียน นักศึกษาจะได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง โดยกำหนดกระบวนการเรียนการสอนให้เก็บข้อมูลวิจัยการตลาด ณ บ้านดงไพรวัลย์ อ.แม่จริม ที่คณะผู้วิจัยจัดหลักสูตรพัฒนาให้กับเกษตรกร นักศึกษาได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับเกษตรกร มีการเก็บข้อมูลด้วยตนเองในสนาม ได้ฝึกการมีวินัย ความรับผิดชอบ การทำงานเป็นทีมและมีความสนุกสนาน นักศึกษาได้เรียนรู้ด้วยตนเอง โดยแบ่งเป็น 4 โครงการวิจัย คือ โครงการศึกษาช่องทางการจัดจำหน่ายหม่อนไหม โครงการศึกษาพฤติกรรมของผู้บริโภคที่มีต่อชาเขียวใบหม่อน โครงการศึกษาพฤติกรรมของผู้บริโภคที่มีต่อกระชายดำ โครงการศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคน้ำผลไม้

เนื้อหาหลักสูตร

เนื่องจากการพัฒนาหลักสูตรใหม่ จากหลักสูตรเดิมของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในวิชา 05-260-203 หลักและวิธีการวิจัยตลาดเบื้องต้น จึงยังคงมุ่งหมาย คำอธิบายรายวิชาเหมือนเดิม แต่ได้ปรับแผนการสอนใหม่ โดยใช้แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ดังนั้นในโครงการสอนเนื้อหาวิชาและความรู้ที่เกี่ยวข้องเหมือนเดิม คือ หน่วยที่ 1-6 แต่ผู้วิจัยและอาจารย์ร่วมกันพัฒนาทักษะที่จะฝึกฝนลักษณะนิสัยการทำงาน ยุทธวิธีหลักในการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนใหม่ ให้สอดคล้องกับแผนการสอนใหม่ ซึ่งมีแนวคิดที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนในเรื่องที่สอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของตนเองและได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่

แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

ลักษณะของผู้สอนผู้เรียน

การเรียนของผู้เรียน

- ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงสัมพันธ์กับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจนค้นพบความถนัดและวิธีการของตนเอง
- ผู้เรียนทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม
- ผู้เรียนฝึกคิดอย่างหลากหลายและสร้างสรรค์จินตนาการ ตลอดจนได้แสดงออกอย่างชัดเจนและมีเหตุผล
- ผู้เรียนได้รับการเสริมแรงให้ค้นหาคำตอบ แก้ปัญหา ทั้งด้วยตนเอง และร่วมด้วยช่วยกัน
- ผู้เรียนได้ฝึกค้นคว้า รวบรวมข้อมูลและสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง
- ผู้เรียนได้เลือกทำกิจกรรมตามความสามารถ ความถนัดและความสนใจของตนเองอย่างมีความสุข
- ผู้เรียนฝึกตนเองให้มีวินัยและมีความรับผิดชอบในการทำงาน
- ผู้เรียนฝึกประเมิน ปรับปรุงตนเองและยอมรับผู้อื่น ตลอดจนสนใจใฝ่หาความรู้อย่างต่อเนื่อง

การสอนของครู

- ครูเตรียมการสอนทั้งเนื้อหาและวิธีการ
- ครูจัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่ปลูกเร้า จูงใจ และเสริมแรง ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้
- ครูเอาใจใส่นักเรียนเป็นรายบุคคล และแสดงความเมตตาผู้เรียนอย่างทั่วถึง
- ครูจัดกิจกรรมและสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้แสดงออกและคิดอย่างสร้างสรรค์
- ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกคิด ฝึกทำและฝึกปรับปรุงตนเอง
- ครูส่งเสริมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม พร้อมทั้งสังเกตส่วนดี และปรับปรุงส่วนด้อยของผู้เรียน
- ครูใช้สื่อการสอนเพื่อฝึกการคิด การแก้ปัญหา และการค้นพบความรู้

- ครูใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเชื่อมโยงประสบการณ์กับชีวิตจริง
- ครูฝึกฝนกิริยามารยาทและวินัยตามวิถีวัฒนธรรมไทย
- ครูสังเกตและประเมินพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

เป้าหมายของหลักสูตร

ผู้เรียนต้องบรรลุวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมตามหลักสูตรเดิม ได้ฝึกทักษะต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ รวมทั้งลักษณะนิสัยในการทำงานต่างๆ เช่น ความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลา อดทน ใฝ่เรียน สามารถคาดการณ์ไกล เล็งเห็นถึงผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต สามารถวางแผนปฏิบัติ สามารถดเว้นการปฏิบัติเพื่อผลที่ดีกว่าที่จะเกิดขึ้น

การใช้หลักสูตร

- อุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนและการประเมินผล ได้แก่ หนังสือ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยการตลาด วีดีโอเทป การบรรยายและเทคนิคการเก็บข้อมูล แบบสอบถาม เครื่องฉายแผ่นใส
- กระบวนการเรียนการสอน เนื้อหา กลวิธีสอน อุปกรณ์ที่จะใช้นำเสนอในโครงการสอน และกิจกรรมการเรียนการสอนดังต่อไปนี้

วิชา 05-260-203 หลักและวิธีการวิจัยตลาดเบื้องต้น

จำนวนหน่วยกิต 3 หน่วยกิต ระดับ ปวส.

เวลาเรียน 90 คาบ 18 สป. 2 – 3 – 2

TP นอกเวลา

จุดมุ่งหมาย

1. ให้ผู้เรียนรู้ความสำคัญของงานวิจัยที่มีต่อการตัดสินใจทางธุรกิจในปัจจุบัน
2. เข้าใจขั้นตอนในการปฏิบัติงานวิจัย
3. สามารถดำเนินงานวิจัยทางธุรกิจอย่างง่าย ๆ
4. มีจิตพิสัยในการปฏิบัติงานด้วยความคิดริเริ่ม สะเอียดลออ เป็นระเบียบ มีหลักเกณฑ์และมีความอดทน ความรับผิดชอบ มีการวางแผนงานล่วงหน้า มีความเชื่อในผลแห่งการกระทำและมีมนุษยสัมพันธ์

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาความหมายของการวิจัยตลาด บทบาทของการวิจัยตลาดที่มีต่อการบริหารงานของธุรกิจสมัยใหม่ การวิจัยประเภทต่างๆ หลักการและขั้นตอนต่างๆ ในกระบวนการวิจัย การวิเคราะห์สถานการณ์ต่างๆ ไป การสอนอย่างไม่เป็นทางการ การวางแผนการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลผลการวิเคราะห์และแปลความหมาย การนำเสนอผลการวิจัย การติดตามผลโดยเน้นการหาประสบการณ์จากการปฏิบัติจริง สามารถพัฒนาคุณลักษณะและทักษะการทำงานผู้นำเกษตรกรได้

โครงการสอน

รายละเอียดแต่ละหน่วย

งานย่อย	ความรู้ที่เกี่ยวข้อง		ทักษะที่ฝึกฝน		ลักษณะนิสัยการทำงาน
		เวลา		เวลา	
หน่วยที่ 1 ลักษณะงานวิจัยตลาด 1.ความหมายของการวิจัยและการวิจัยตลาด 2.ความสำคัญของการวิจัยการตลาด 3.บทบาทของข้อมูลการตลาด 4.หน่วยงานวิจัยตลาด 5.กระบวนการวิจัยตลาด	1.อธิบายความหมายของการวิจัยและวิจัยตลาด 2.เข้าใจความสำคัญของการวิจัยการตลาด 3.เข้าใจบทบาทของข้อมูลการตลาด 3.2อธิบายประโยชน์จากข้อมูลการตลาด 3.3บอกรูปแบบประเภทของงานวิจัยตลาด 4.1จำแนกประเภทของหน่วยงานดำเนินงานวิจัยตลาด 4.2บอกคุณสมบัติของนักวิจัยตลาด 4.3บอกจรรยาบรรณของนักวิจัย 5.1บอกรูปแบบวิธีการทางวิทยาศาสตร์กับงานวิจัย 5.2อธิบายขั้นตอนในการวิจัยตลาด 5.3ระบุปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานวิจัยตลาด	9 คาบ	1.ทักษะการค้นคว้าจากแหล่งต่าง ๆ 2.ทักษะการอ่าน การพูด การฟัง และการเขียน 3.ฝึกให้ผู้เรียนจัดกลุ่มความคิดรวบยอด (a concept map) 4.ทักษะการตั้งคำถาม 5.ทักษะการเข้าร่วมกลุ่ม	6 คาบ	1.มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย 2.มีความอดทนต่อการทำงาน 3.มีการวางแผนในการทำงานอย่างมีระบบระเบียบ 4.รู้จักแก้ปัญหาเฉพาะหน้าโดยอาศัยหลักการและเหตุผลที่ถูกต้อง 5.มีมนุษยสัมพันธ์

ยุทธวิธีหลักในการสอน	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน
หน่วยที่ 1 ลักษณะงานวิจัยตลาด 1. ตั้งคำถามผู้เรียนถึงความหมายของ “การวิจัย” และ “การวิจัยตลาด”	1. ครูตั้งคำถามให้นักศึกษาช่วยกันค้นคว้าความหมายของ “การวิจัย” และ “การวิจัยตลาด” โดยแต่ละคนจะเรียบเรียง สรุป และเขียนส่งเป็นรายงาน
2. ให้ผู้เรียนวิเคราะห์และเปรียบเทียบความหมายจากนิยามต่างๆ	2. ครูให้นักศึกษาแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนเขียนบนกระดาน
3. ให้ผู้เรียนได้ประสบการณ์ตรงจากการลงสนามในการเรียนรู้วิธีการทางวิทยาศาสตร์	3. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปความหมายของคำทั้งสอง
4. ให้ผู้เรียนนำเสนอประสบการณ์ด้วยละครและรายงาน(Acting)	4. ครูช่วยสรุปความหมายที่ถูกต้องในตอนท้าย
5. ฝึกการเรียนรู้กระบวนการกลุ่มและทักษะการอภิปราย	5. ครูดำเนินการให้นักศึกษากลุ่มละ 3 คน รวม 12 คนเป็นตัวแทนกลุ่มออกสนามจริง ฝึกการสัมภาษณ์เพื่อเก็บตัวอย่างข้อมูลจากชาวบ้านและสามารถปฏิบัติตามวิธีการทางวิทยาศาสตร์ 6. ครูมอบหมายให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มแสดงบทบาทสมมติ นำเสนอเหตุการณ์จริงของปัญหาและอุปสรรครวมทั้งผลสรุป

งานย่อย	ความรู้ที่เกี่ยวข้อง		ทักษะที่ฝึกฝน		ลักษณะนิสัยการทำงาน
		เวลา		เวลา	
หน่วยที่ 2 <u>การวางแผนงานวิจัย</u> 1.ประเภทของการวิจัยเชิงสำรวจ 2.การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น 3.การกำหนดปัญหาและการวางแผนโครงการวิจัย 4.อุปกรณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	1.1อธิบายประเภทของการวิจัยทั่วไป (การวิจัยขั้นต้น) 1.2อธิบายการวิจัยเชิงพรรณนา 1.3อธิบายการวิจัยเชิงเหตุผล 2.1อธิบายความหมายของข้อมูลและระบบสารสนเทศ 2.2อธิบายความหมายของข้อมูลปฐมภูมิ 2.3อธิบายความหมายของข้อมูลทุติยภูมิ 2.4บอกประเภทของข้อมูลทุติยภูมิ 2.5อธิบายความแตกต่างของข้อมูลและระบบสารสนเทศ 3.1อธิบายความสำคัญของการกำหนดปัญหาการวิจัย 3.2อธิบายกระบวนการในการกำหนดปัญหาการวิจัย 3.3กำหนดวัตถุประสงค์การวิจัยได้ 3.4อธิบายความสำคัญและรายละเอียดของโครงร่างการวิจัย 4.1บอกรูปแบบอุปกรณ์ในการบันทึกข้อมูลและในการควบคุมงาน 4.2จำแนกอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานสนาม	9 คาบ	1.ทักษะการค้นคว้าจากแหล่งต่าง ๆ 2.ทักษะการอ่าน การพูด การฟัง และการเขียน 3.ฝึกให้ผู้เรียนจัดกลุ่มความคิดรวบยอด (a concept map) 4.ทักษะการตั้งคำถาม 5.ทักษะการเข้าร่วมกลุ่ม	6 คาบ	1.มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย 2.มีความอดทนต่อการทำงาน 3.มีการวางแผนในการทำงานอย่างมีระบบระเบียบ 4.รู้จักแก้ปัญหาเฉพาะหน้าโดยอาศัยหลักการและเหตุผลที่ถูกต้อง 5.มีมนุษยสัมพันธ์

งานย่อย	ความรู้ที่เกี่ยวข้อง		ทักษะที่ฝึกฝน		ลักษณะนิสัยการทำงาน
		เวลา		เวลา	
5.การสร้างแบบสอบถาม	5.1อธิบายองค์ประกอบ ของแบบสอบถาม 5.2อธิบายลักษณะของ คำถาม 5.3กำหนดหลักการตั้ง คำถามได้ 5.4อธิบายขั้นตอนในการ สร้างแบบสอบถาม 5.5บอกความผิดพลาด ของข้อมูลที่เกิดจาก แบบสอบถาม				

ยุทธวิธีหลักในการสอน	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน
หน่วยที่ 2 การวางแผนงานวิจัย 1. ประเภทของการวิจัย สอดคล้องก่อนการปฏิบัติ	1. ให้นักศึกษาเตรียมการนำงานวิจัยมาคนละ 1 ฉบับเพื่อศึกษา
2. ให้ผู้เรียนวิเคราะห์และเปรียบเทียบถึงประโยชน์ของการวิจัยแต่ละประเภท	2. ให้นักศึกษาทำรายงานเดี่ยวโดยประเมินความสำคัญและที่มาของปัญหา วัตถุประสงค์ อุปกรณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามว่าเหมาะสมดีหรือไม่ อย่างไร และนำเสนอในห้องเรียนที่ทุกคนครบ
3. ให้ผู้เรียนนำเสนองานวิจัยเพื่อให้เห็นถึงชนิดของข้อมูล การกำหนดปัญหาการวิจัย วัตถุประสงค์ และการเก็บรวบรวมข้อมูล และแบบสอบถาม	3. นักศึกษาและอาจารย์ร่วมกันสรุปถึงประโยชน์ของการวิจัยแต่ละประเภท

งานย่อย	ความรู้ที่เกี่ยวข้อง		ทักษะที่ฝึกฝน		ลักษณะนิสัยการทำงาน
		เวลา		เวลา	
หน่วยที่ 3 การรวบรวมข้อมูล 1.กระบวนการสุ่มตัวอย่าง 2.วิธีการเลือกตัวอย่าง 3.การกำหนดขนาดตัวอย่าง 4.ข้อผิดพลาดที่เกิดจากการเลือกตัวอย่าง 5.วิธีการรวบรวมข้อมูล	1.1บอกความหมายของการสุ่มตัวอย่าง 1.2อธิบายความหมายของหน่วยข้อมูล, ประชากร, หน่วยของการสุ่มตัวอย่าง และขอบเขตของการสุ่มตัวอย่าง 1.3อธิบายความหมายของค่าพารามิเตอร์และค่าสถิติ 1.4อธิบายขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง 2.1อธิบายขั้นตอนการเลือกตัวอย่าง 3.1คำนวณหาขนาดตัวอย่าง 4.1อธิบายข้อผิดพลาดที่เกิดจากการเลือกตัวอย่าง 5.1อธิบายลักษณะและแหล่งที่มาของข้อมูล 5.2อธิบายวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสำรวจ 5.3อธิบายวิธีการเก็บข้อมูลโดยการสังเกต 5.4อธิบายวิธีการเก็บข้อมูลโดยการทดลอง 5.5อธิบายวิธีการบริหารงานภาคสนาม 5.6ระบุปัญหาและอุปสรรคในการเก็บรวบรวมข้อมูล	9 คาบ	1.ทักษะในการเลือกตัวอย่าง 2.ทักษะในการเลือกคุณสมบัติของตัวอย่าง 3.ทักษะในการวัดพื้นที่ในการเก็บข้อมูล 4.ทักษะในการรวบรวมข้อมูล 5.ทักษะในการดำเนินการเก็บข้อมูลภาคสนาม	6 คาบ	1.มีความสามัคคีร่วมมือร่วมใจสามารถทำงานแบบมีส่วนร่วม 2.มีความรับผิดชอบ เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน 3.มีการวางแผนเป้าหมายและวางแผนการทำงานเป็นขั้นตอน 4.รู้จักการแบ่งงานกันทำตามความเหมาะสม 5.เป็นการเรียนรู้เชิงประสบการณ์

ยุทธวิธีหลักในการสอน	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน
หน่วยที่ 3 การรวบรวมข้อมูล 1. ขั้นนำ	1. ครูกล่าวแก่นักศึกษาว่า จากงานวิจัยที่นักศึกษาเลือกไว้จะมีการสุ่มตัวอย่าง การเลือกตัวอย่างขนาดตัวอย่าง และวิธีการเก็บข้อมูลอยู่แล้ว ขอให้ นักศึกษาทบทวนความจำ
2. ขั้นให้ความรู้	2. ครูอธิบายและบรรยายหัวข้อต่างๆ
3. ขั้นฝึกปฏิบัติ	3. ครูแบ่งกลุ่มนักศึกษาเป็น 5 กลุ่ม ให้เลือกงานวิจัยที่จะแสดงให้เห็นชัดเจนตามหัวข้อ และนำเสนอในห้องเรียนโดยแต่ละกลุ่มจะเลือกจากงานของทุกคนมา 1 ฉบับ
4. ขั้นประเมินการเรียนรู้	4. ฝึกการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามโดยกำหนดให้แต่ละกลุ่มสรุปถึงอุปสรรคและปัญหา 5. ครูให้นักศึกษาตอบคำถามเกี่ยวกับความรู้ 6. ครูประเมินผลจากการปฏิบัติงานของนักศึกษา 7. ครูสังเกตความเข้าใจในขณะฟังนักศึกษานำเสนองาน

งานย่อย	ความรู้ที่เกี่ยวข้อง		ทักษะที่ฝึกฝน		ลักษณะนิสัยการทำงาน
		เวลา		เวลา	
หน่วยที่ 4 การประมวลผลข้อมูล 1.ความหมายของการประมวลผลข้อมูล 2.การตรวจสอบและแยกประเภทข้อมูล 3.การบันทึกข้อมูล	1.อธิบายประเภทของการประมวลผลข้อมูล 2.1อธิบายหลักการเบื้องต้นในการตรวจสอบข้อมูล 2.2อธิบายขั้นตอนในการตรวจสอบข้อมูล 2.3จัดประเภทกลุ่มการแยกประเภทข้อมูล 3.1อธิบายการบันทึกข้อมูลด้วยมือ 3.2อธิบายการบันทึกข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ 3.3อธิบายวิธีปฏิบัติกับข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์	9 คาบ	1.ทักษะในการตรวจสอบข้อมูล 2.ทำการตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากงานภาคสนาม 3.ทำการคัดแยกข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์ 4.มีทักษะในการบันทึกข้อมูลด้วยมือและคอมพิวเตอร์	6 คาบ	1.มีความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลา อดทน ละเอียดลออ ใฝ่เรียน 2.สามารถคาดการณ์โอกาสและ เล็งเห็นผลดีและผลเสียที่จะเกิดขึ้น ในอนาคต 3.สามารถวางแผนปฏิบัติเพื่อรองรับ ผลดีหรือป้องกันผลเสียที่จะเกิดขึ้น 4.สามารถที่จะปฏิบัติหรืองดเว้นการ ปฏิบัติเพื่อผลที่ดีกว่าและมีคุณค่าสูง กว่าที่จะเกิดขึ้น

ยุทธวิธีหลักในการสอน	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน
หน่วยที่ 4 การประมวลผลข้อมูล 1. ขั้นนำ	1.ครูสร้างสถานการณ์จำลอง (Stimulation) ว่าอยู่ในฝ่ายวิจัยของบริษัทแห่งหนึ่ง ผู้เรียนเป็นนักวิจัยอยู่ ณ ที่นั้น กำลังจะประมวลผลข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้มา และมีปฏิริยาโต้ตอบกัน แบ่งเป็นกลุ่มๆ
2. ขั้นให้ความรู้	2. มีหัวหน้ากลุ่มเป็นผู้นำ และสอนงานแก่ลูกน้อง (มีใบความรู้ และใบงาน ประกอบ)
3. ขั้นให้ฝึกปฏิบัติ	3.การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning) โดยครูจะแสดงการบันทึกข้อมูลด้วยมือ และคอมพิวเตอร์ให้ดู นักศึกษาจะทดลองทำด้วยตนเอง มีปฏิสัมพันธ์ เรียนรู้แลกเปลี่ยนกัน ปฏิบัติจนได้ข้อสรุป นำเสนอเป็นขั้นตอน
4. ขั้นประเมินการเรียนรู้	4.สังเกตกระบวนการกลุ่ม

งานย่อย	ความรู้ที่เกี่ยวข้อง		ทักษะที่ฝึกฝน		ลักษณะนิสัยการทำงาน
		เวลา		เวลา	
หน่วยที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล 1.วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล 2.การวัดผลและแนวคิดเกี่ยวกับมาตรวัด 3.สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล 4.การแปลความหมายของข้อมูล	1.1อธิบายหลักการเบื้องต้นในการวิเคราะห์ข้อมูล 1.2อธิบายหลักการเลือกเทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูล 1.3อธิบายลักษณะของข้อมูล 2.1บอกความหมายของการวัด (มาตรวัด) 2.2จำแนกประเภทของการวัดได้ 3.1อธิบายสถิติเบื้องต้นในการวิจัย 3.2อธิบายการทดสอบสมมุติฐาน 4.1อธิบายหลักการในการแปลความหมายของข้อมูล 4.2อธิบายการแปลความหมายข้อมูลโดยไม่ใช้วิธีการทางสถิติ 4.3อธิบายการแปลความหมายข้อมูลโดยใช้วิธีการทางสถิติ	9 คาบ	1.ทักษะในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณค่าสถิติจากข้อมูล 2.ทักษะในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยไม่ใช้ค่าสถิติ 3.ทักษะในการแปลความหมายข้อมูลจากตารางโดยไม่ใช้ค่าสถิติ 4.ทักษะในการแปลความหมายของข้อมูลจากตารางโดยวิธีการทางสถิติ	6 คาบ	1.ทำงานอย่างมีระบบระเบียบ 2.มีความสังเกตในการปฏิบัติงาน 3.มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ ร่วมมือสามัคคี 4.มีความอดทนอดกลั้นต่อความยากลำบาก 5.สามารถวางแผนปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

ยุทธวิธีหลักในการสอน	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน
หน่วยที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล 1. ช้่นนำ	1.ครูนำเสนอตัวอย่างวิเคราะห์ที่เคยทำมาแล้ว
2. ช้่นให้ความรู้	2. ครูจะใช้เทคนิคการฝึกปฏิบัติการโดยให้ข้อมูลดิบ เพื่อให้นักศึกษาได้ค้นคว้าหาความรู้ในลักษณะกลุ่ม ปฏิบัติการ มีการแก้ปัญหาโดยตั้งประเด็นให้ วิเคราะห์ข้อมูล แปลความหมายและนำเสนอด้วย ตาราง ในสถิติแบบต่างๆ
3. ช้่นให้ฝึกปฏิบัติ	3. นักศึกษาช่วยกันสรุปขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยตนเอง
4. ช้่นประเมินการเรียนรู้	4. ประเมินผลงานด้วยกลุ่มนักศึกษา

งานย่อย	ความรู้ที่เกี่ยวข้อง		ทักษะที่ฝึกฝน		ลักษณะนิสัยการทำงาน
		เวลา		เวลา	
หน่วยที่ 6 การนำเสนอรายงานวิจัย 1.การเสนอรายงานด้วยวาจา 2.วิธีการเขียนรายงาน	1.อธิบายจุดมุ่งหมายของการเสนอรายงานด้วยวาจา 1.2อธิบายหลักเกณฑ์พื้นฐานในการเสนอรายงานด้วยวาจา 1.3อธิบายขั้นตอนการเตรียมความพร้อมในการนำเสนอรายงานด้วยวาจา 2.1อธิบายหลักเกณฑ์พื้นฐานของการเขียนรายงาน 2.2อธิบายรูปแบบของการเขียนรายงานการวิจัย 2.3อธิบายรูปแบบของการนำเสนอข้อมูล	9 คาบ	1.ทักษะการเขียนรายงานวิจัยฉบับย่อและฉบับสมบูรณ์ 2.ทักษะในการอ่านการพูด 3.ทักษะในการเสนอรายงานด้วยวาจา 4.ทักษะในการจัดทำสื่อและอุปกรณ์ในการเสนอรายงานด้วยวาจา	6 คาบ	1.มีความรักในงาน พากเพียร จดจ่อบทบาท 2.มีความอดทน 3.มีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย 4.มีความร่วมมือแบ่งงานกันทำ 5.มีมนุษยสัมพันธ์

ยุทธวิธีหลักในการสอน	กิจกรรมการเรียนการสอน
หน่วยที่ 6 การนำเสนอรายงานวิจัย 1. ขั้นนำ	1. ครูนำเสนอรูปแบบการเรียนรู้แบบสร้างแผนผังความคิด (Concept Mapping) ในรูปแบบต่างๆให้นักศึกษาเห็นในเรื่อง “การเขียนรายงาน”
2. ขั้นให้ความรู้	2. แบ่งกลุ่มให้นักศึกษาช่วยกันคิด และจัดระบบความคิดของตนให้ชัดเจน เห็นความสัมพันธ์ของการเขียนรายงานวิจัยบับย่อด้วยแผนผังความคิด นักศึกษาเขียนออกมาจากรายงานกลุ่มของตน เพื่อนำเสนอเป็นรายงานการวิจัยกลุ่ม
3. ขั้นให้ฝึกปฏิบัติ	3. นักศึกษาแต่ละกลุ่มนำเสนอรายงานฉบับย่อโดยมีอุปกรณ์และสื่อที่เหมาะสม
4. ขั้นประเมิน	4. แข่งขันกันแสดงนิทรรศการด้วยโปสเตอร์หน้าห้อง 5. จัดตั้งคณะกรรมการจากนักศึกษา กำหนดเกณฑ์และตัดสิน

การประเมินหลักสูตร

วิธีการวัดและการประเมินที่ยอมรับกันว่าสอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือ การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment)

การประเมินตามสภาพจริงเป็นการประเมินเชิงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ในด้านความรู้ ความคิด พฤติกรรม วิธีการปฏิบัติ และผลการปฏิบัติของผู้เรียน วิธีการที่ใช้ประเมิน ได้แก่ การสังเกต การสัมภาษณ์ ตรวจงาน บันทึกจากผู้เกี่ยวข้องและการรายงานตนเอง

การประเมินลักษณะนิสัยการทำงานของนักศึกษารามงคลโดยอาจารย์ผู้สอน

1. มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย
2. มีความอดทนต่อการทำงาน
3. มีการวางแผนในการทำงานอย่างมีระบบ
4. รู้จักแก้ปัญหาเฉพาะหน้า โดยอาศัยหลักการและเหตุผลที่ถูกต้อง
5. มีมนุษยสัมพันธ์
6. มีความสามัคคี ร่วมมือร่วมใจ สามารถทำงานแบบมีส่วนร่วม
7. มีการวางแผนเป้าหมายและวางแผนการทำงานเป็นขั้นตอน
8. รู้จักการแบ่งงานกันทำตามความเหมาะสม
9. เป็นการเรียนรู้เชิงประสบการณ์

จากการประเมินพบว่า นักศึกษามีความรับผิดชอบและความอดทนต่อการทำงานเป็น อย่างดี มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อให้เข้ากับกลุ่มหรือทีมมากขึ้น เริ่มที่จะแบ่งงานกันทำ แต่ ในลักษณะของการวางแผนงานอย่างเป็นขั้นตอน ยังทำได้ไม่ค่อยดีนัก เนื่องจากหัวหน้าทีมยังไม่รู้ บทบาทของตนเอง

นอกจากนั้นจะพบว่า นักศึกษามีความสามัคคี ร่วมใจกันทำงานมากขึ้น รู้จักการแบ่งงาน กันทำ ตรวจเช็คจากการสั่งงานในแต่ละครั้งและจากการสังเกตพฤติกรรมในการเข้ากลุ่มของนักศึกษา และจากการที่นักศึกษากลับมาถามอาจารย์ผู้สอน จึงสังเกตได้ว่า นักศึกษาเริ่มมีการวางแผนการ ทำงาน วางเป้าหมายเป็นอย่างไรดี แต่อาจจะไม่ถูกทั้งหมด ต้องอาศัยอาจารย์คอยชี้แนะ ในลักษณะ การทำงานที่เป็นระบบหรือขั้นตอน

การประเมินจากนักศึกษา

สรุปได้ว่า นักศึกษามีการเปลี่ยนแปลงดีขึ้นในด้านความรับผิดชอบ อดทน วางแผนการทำงาน สามัคคี มนุษยสัมพันธ์เพราะแบ่งงานกันทำ และการเรียนรู้จากประสบการณ์

การประเมินจากการสังเกตตามแผนการสอน

สรุปได้ว่า กระบวนการเรียนการสอน ที่ประกอบด้วยสิ่งป้อน กระบวนการ และผลผลิตจากหลักสูตรแบบเก่าได้ปรับเปลี่ยนเป็นหลักสูตรแบบใหม่ที่ใช้แผนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประสบความสำเร็จตามความประสงค์ ทั้งจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมตามหน่วยต่าง ๆ ทักษะ และลักษณะนิสัยที่ต้องการปลูกฝังโดยผ่านกระบวนการเรียนการสอน

ภาคผนวก

อุปกรณ์การเรียนการสอนในหน่วยที่ 4 การประมวลผลข้อมูล และหน่วยที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล
โดยให้ครูสร้างสถานการณ์จำลอง ฝ่ายวิจัยของบริษัทขายผ้าฝ้ายทอมือ

- ให้ผู้เรียนตอบแบบสอบถาม โดยสวมบทบาทเป็นประชาชนทั่วไป
- ครูจะแสดงการบันทึกข้อมูลด้วยมือ และผู้เรียนจะทดลองทำด้วยตนเอง เป็นการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม
- ครูใช้เทคนิคการฝึกปฏิบัติการให้ผู้เรียนวิเคราะห์ข้อมูล แปลความหมาย

แบบสอบถาม

โครงการวิจัย เรื่อง คำนิยมเกี่ยวกับการใช้ผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายทอมือในทัศนะของผู้บริโภคในเขตจังหวัดน่าน
กรุณาขีดเครื่องหมาย / ลงในช่อง ☐ เสนอความคิดเห็นในช่องว่างที่กำหนดให้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

- ☐ ชาย ☐ หญิง

2. อายุ

- ☐ ต่ำกว่า 20 ปี ☐ 20-30 ปี ☐ 30-39 ปี
☐ 40-49 ปี ☐ มากกว่า 50 ปี

3. สถานภาพการสมรส

- ☐ โสด ☐ สมรส ☐ แยกกันอยู่
☐ ม่าย ☐ หย่าร้าง

4. การศึกษา

- ☐ ประถมศึกษา ☐ มัธยมศึกษาตอนต้น ☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย
☐ ปริญญาตรี ☐ สูงกว่าปริญญาตรี ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ

5. อาชีพ

- ☐ นักศึกษา ☐ รับราชการ ☐ รัฐวิสาหกิจ
☐ รับจ้าง ☐ เกษตรกร ☐ ค้าขาย
☐ พนักงานบริษัท ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ

6. รายได้ต่อเดือน

- ☐ ต่ำกว่า 5000 บาท ☐ 5001-10000 บาท ☐ 10001-15000 บาท
☐ 15001-20000 บาท ☐ มากกว่า 20000 บาท

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็น

1. ท่านใช้ผ้าพื้นเมืองหรือไม่

☐ ใช่

☐ ไม่ใช่

2. ท่านใช้ผ้าพื้นเมืองในลักษณะใดมากที่สุด (โปรดเรียงลำดับ 1 – 3)

☐ ตัดชุด

☐ เฟอ์นเจอร์

☐ เครื่องใช้งาน

☐ เครื่องประดับ

☐ ของที่ระลึก

☐ อื่น ๆ โปรดระบุ

3. ท่านใช้ผลิตภัณฑ์ประเภทผ้าฝ้ายทอบ่อยแค่ไหน

☐ บ่อยมาก

☐ น้อยครั้ง

☐ เดือนละครั้ง

☐ บางโอกาส

งานโครงการวิจัยของผู้เรียนให้ร่วมกันเขียนโครงการร่วมงานวิจัย เสนออาจารย์เป็นกลุ่ม เก็บข้อมูลจริงในสนามที่ อ. แม่จริม จ. น่าน

โครงการศึกษาช่องทางการจัดจำหน่ายหม่อนไหม กรณีศึกษา...หมู่บ้านดงไพรวัลย์ อ.แม่จริม จ.น่าน

หลักการและเหตุผล

การปลูกหม่อนเลี้ยงไหมใน อ.แม่จริม ณ หมู่บ้านดงไพรวัลย์ได้มีมานานแล้ว ส่วนมากเกษตรกรนิยมเลี้ยงไหมเพื่อจำหน่าย แต่ก็มีส่วนน้อยที่นำไหมมาเลี้ยงเพื่อทอผ้าไหมไว้ใช้ในครัวเรือน อาจเป็นเพราะเกษตรกรยังขาดความรู้ในเรื่องการแปรรูปไหม เกษตรกรจึงทำการเลี้ยงเพื่อรอการจำหน่ายอย่างเดียว แต่ก็ถูกพ่อค้าคนกลาง หรือตัวแทนของบริษัทรับซื้อเอารัดเอาเปรียบ เนื่องจากเกษตรกรไม่สามารถกำหนดราคา และตลาดรับซื้อไหมเองได้ ดังนั้นทางกลุ่มของข้าพเจ้าจึงสนใจที่จะศึกษาช่องทางการจัดจำหน่ายหม่อนไหมของหมู่บ้านดงไพรวัลย์ อ.แม่จริม จ.น่าน เนื่องจากหมู่บ้านนี้มีปริมาณการเลี้ยงหม่อนไหมสูง และทำการวิจัยเกี่ยวกับช่องทางการจัดจำหน่ายหม่อนไหมเพื่อหาสาเหตุ และหาทางแก้ไข หรือเสนอแนะให้กับเกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้จากหม่อนไหมอย่างถูกต้องและถูกต้อง

ผู้รับผิดชอบโครงการ

1) นายทนงศักดิ์	เดชนันท์	เลขที่	1	ปวส.2/1 การตลาด
2) นายสมพล	ปิ่นปิ่น	”	11	”
3) นายกิตติพงษ์	สุคำ	”	14	”
4) นายเสกสรร	จำระนา	”	21	”
5) น.ส.อรนุช	ศรีแก้ว	”	24	”
6) น.ส.วรรณิภา	ธรรมศิลป์	”	30	”
7) น.ส.สุนิสา	โนหลักหมื่น	”	31	”
8) น.ส.อรชร	คำยันต์	”	33	”
9) น.ส.ดาลัด	หน่อแก้ว	”	34	”
10) นายสถาพร	วุฒิการณ์	”	39	”

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อศึกษาช่องทางการจัดจำหน่ายหม่อนไหม หมู่บ้านดงไพรวัลย์ อ.แม่จริม

- 2) เพื่อหาสาเหตุของปัญหาช่องทางการจัดจำหน่ายหมอนไหม
- 3) เพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหาในช่องทางการจัดจำหน่าย
- 4) เพื่อศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมของผู้เลี้ยงไหมต่อบริษัทรับซื้อ

สถานที่ดำเนินการ

หมู่บ้านคงไพรวัลย์ อ.แม่จริม จ.น่าน

ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ

รายละเอียด	23 ก.ค.-29 ก.ค.45	29 ก.ค.-5 ส.ค.	6 ส.ค.-20 ส.ค.	21 ส.ค.-31 ส.ค.	1 ก.ย.-9 ก.ย.	10 ก.ย.-16 ก.ย.
เลือกเรื่อง กำหนดปัญหา	↔					
ศึกษาค้นคว้าหัวข้อวิจัย		↔				
นำเสนอโครงร่าง-ออกแบบสอบถาม			↔			
เก็บแบบสอบถาม				↔		
วิเคราะห์ข้อมูล					↔	
นำเสนอข้อมูล-ประเมิน						↔

ขั้นตอนในการดำเนินงาน

- 1) เลือกเรื่อง และกำหนดปัญหาวิจัย
- 2) ศึกษาและค้นคว้าหัวข้อทำการวิจัย
- 3) นำเสนอโครงร่าง และออกแบบสอบถาม
- 4) เก็บแบบสอบถาม
- 5) ทำการวิเคราะห์ข้อมูล
- 6) นำเสนอข้อมูลและประเมินผลการวิจัย
- 7) นำเสนอผลงาน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) ทำให้ทราบถึงช่องทางการจัดจำหน่ายหมอนไหมของหมู่บ้านคงไพรวัลย์ อ.แม่จริม
- 2) ทำให้ทราบถึงสาเหตุของปัญหาการจัดจำหน่ายหมอนไหม
- 3) ทำให้ทราบแนวทางแก้ไขปัญหาและการนำวิธีการทางการตลาดไปปรับปรุงให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารมากที่สุด
- 4) ทำให้ทราบทัศนคติและพฤติกรรมของผู้เลี้ยงไหมต่อบริษัทรับซื้อ

งบประมาณในการดำเนินโครงการ

1) ค่าพาหนะ + ค่าอาหาร	400	บาท
2) ค่าถ่ายเอกสาร	50	บาท
3) ค่าพิมพ์งาน	200	บาท
4) อุปกรณ์เก็บข้อมูล	150	บาท
5) วัสดุสิ้นเปลือง	100	บาท
6) ค่าจัดบอร์ดนิทรรศการ	<u>100</u>	บาท
รวม	<u>1,000</u>	บาท

โครงการศึกษาพฤติกรรมของผู้บริโภคที่มีต่อกระชайд้า (กรณีศึกษา : หมู่บ้านดงไพรวัลย์ อ.แม่จริม จ.น่าน)

หลักการและเหตุผล

เนื่องจากในปัจจุบันประชาชนคนไทยมีพฤติกรรมการกินอยู่ในชีวิตประจำวัน queเปลี่ยนไปจากเมื่ออดีต กล่าวคือ จะสังเกตได้ว่าในปัจจุบันกระแสการตอบรับผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมหรือส่วนประกอบหลักที่ได้จากธรรมชาติมากขึ้นไม่ว่าจะเป็นเครื่องสำอางค์ อาหาร เครื่องดื่มและยารักษาโรค ล้วนได้มาจากธรรมชาติทั้งสิ้นและวัตถุดิบที่ได้จากธรรมชาติที่ได้รับความนิยมมากที่สุดตัวหนึ่งในปัจจุบันคือ กระชайд้า ซึ่งแม้แต่ใน จ.น่านเองก็มีกระแสตอบรับเป็นอย่างมาก

ด้วยเหตุนี้เองคณะผู้จัดทำจึงเล็งเห็นความสำคัญในจุดนี้จึงได้ศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภค กระชайд้าของผู้บริโภคในพื้นที่ บ้านดงไพรวัลย์ ต.หนองแดง อ.แม่จริม จ.น่าน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์กระชайд้า
2. เพื่อศึกษาปัญหาในการผลิต และการแปรรูปสมุนไพร
3. เพื่อศึกษาว่าผู้บริโภคต้องการใช้ผลิตภัณฑ์สมุนไพรหรือไม่
4. เพื่อศึกษาสรรพคุณพืชสมุนไพรต่าง ๆ

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. เลือกเรื่องและกำหนดปัญหาการวิจัย
2. ศึกษาและค้นคว้าหัวข้อทำการวิจัย
3. นำเสนอโครงร่างและออกแบบสอบถาม
4. เก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง
5. ทำการวิเคราะห์ข้อมูล
6. นำเสนอข้อมูลและประเมินผลการวิจัย
7. นำเสนอผลงาน

คุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่างที่ทำการวิจัย

1. เป็นชาวบ้านของหมู่บ้านดงไพรวัลย์ อำเภอแม่จริม จังหวัดน่าน
2. กลุ่มผู้บริโภคผลิตภัณฑ์กระชายดำ

ระยะเวลา และสถานที่ดำเนินการทำการวิจัย

1. ระยะเวลาการทำการวิจัย รวม 2 เดือน ระหว่างวันที่ 20 ก.ค. – 16 ก.ย.2545
2. สถานที่ทำการวิจัย หมู่บ้านดงไพรวัลย์ อำเภอแม่จริม จังหวัดน่าน

งบประมาณในการดำเนินโครงการ

1. ค่าพาหนะ + ค่าอาหาร	200	บาท
2. ค่าถ่ายเอกสาร	100	บาท
3. ค่าพิมพ์งาน	300	บาท
4. อุปกรณ์เก็บข้อมูล	100	บาท
5. วัสดุสิ้นเปลือง	200	บาท
6. ค่าจัดบอร์ดนิทรรศการ	100	บาท
รวม	1,000	บาท

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้รับความนิยจากผู้บริโภคมากขึ้น
2. ช่วยส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนมีรายได้เพิ่มมากขึ้น
3. ทำให้ผู้บริโภคเกิดการยอมรับพืชสมุนไพรมากขึ้น

ผู้รับผิดชอบโครงการ

1. น.ส.เบญจพรรณ	สุขไตรภพ	เลขที่ 2
2. น.ส.เตือนใจ	หาดพรม	เลขที่ 3
3. น.ส.วิมลณัฐ	พรมรักษา	เลขที่ 6
4. น.ส.นงศ์คาร	ไชยยะ	เลขที่ 10
5. น.ส.กาญจนา	เหมืองหลัง	เลขที่ 13
6. น.ส.จินดาพร	สัจจา	เลขที่ 15
7. น.ส.วนิชยา	มูลคำ	เลขที่ 16
8. น.ส.วารุณี	แสนใหญ่	เลขที่ 17

9. น.ส.ศรียกัญญา	ก้อนตุ้ย	เลขที่ 27
10. นายจิรพันธ์	ศรีชัย	เลขที่ 35

การประเมินผล

ประเมินผลจากแบบสอบถาม (Questionnaire)

แบบเสนอเค้าโครงการวิจัย
ในการขอรับทุนอุดหนุนการวิจัยน้ำผลไม้พร้อมดื่ม
(ปีงบประมาณ)

1. ชื่อโครงการวิจัย : ศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคน้ำผลไม้ อำเภอแม่จริม จังหวัดน่าน
 กรณีศึกษา : หมู่บ้านดงไพรวัลย์ อำเภอแม่จริม จังหวัดน่าน
2. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย
 เนื่องจากหมู่บ้านดงไพรวัลย์ได้มีการรวมกลุ่มเพื่อแปรรูปผลไม้ที่มีอยู่ในหมู่บ้าน ให้อยู่ในรูปของน้ำผลไม้พร้อมดื่ม ซึ่งต้องเป็นน้ำผลไม้ที่สะอาด ถูกหลักอนามัย มีวิธีการผลิตที่ถูกต้อง บรรจุในบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสม ปลอดภัย สะอาด และสามารถดึงดูดใจผู้บริโภคได้ ดังนั้น กลุ่มจึงได้ทำการวิจัยเรื่องบรรจุภัณฑ์ของน้ำผลไม้พร้อมดื่ม เพื่อให้ตรงกับความต้องการของผู้บริโภค
3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
 - 1) เพื่อให้ทราบความต้องการของผู้บริโภคต่อบรรจุภัณฑ์
 - 2) เพื่อให้ได้บรรจุภัณฑ์ที่มีคุณภาพ และตรงกับความต้องการ
 - 3) เพื่อให้สามารถพัฒนาคุณภาพ และบรรจุภัณฑ์ได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว
4. ขอบเขตการวิจัย : ศึกษากลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับโครงการผลิตน้ำผลไม้พร้อมดื่ม
 กลุ่มผู้บริโภค:ประชากรในเขตหมู่บ้านดงไพรวัลย์ อำเภอแม่จริม จังหวัดน่าน
5. สถานที่ดำเนินการ
 หมู่บ้านดงไพรวัลย์ อ.แม่จริม จ.น่าน
6. วิธีการดำเนินการ
 ประชากร : ประชากรในเขตหมู่บ้านดงไพรวัลย์ อ.แม่จริม จ.น่าน
 กลุ่มตัวอย่าง : ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้บริโภคในหมู่บ้าน
 วิธีการ : แบบสอบถามและการสัมภาษณ์

7. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) ทราบความต้องการของผู้บริโภคต่อบรรจุภัณฑ์
- 2) ได้บรรจุภัณฑ์ที่ตรงกับความต้องการของผู้บริโภค
- 3) ผลิตภัณฑ์บรรจุภัณฑ์น้ำผลไม้พร้อมดื่มได้อย่างถูกต้องและตรงกับความต้องการ

8. ระยะเวลาในการดำเนินการ

รายละเอียด	23 ก.ค.-29 ก.ค.45	29 ก.ค.-5 ส.ค.	5 ส.ค.-20 ส.ค.	25 ส.ค.-31 ส.ค.	1 ก.ย.-9 ก.ย.	10 ก.ย.-16 ก.ย.
เลือกเรื่อง กำหนดปัญหา	←→					
ศึกษาค้นคว้าหัวข้อวิจัย		←→				
นำเสนอโครงร่าง-ออกแบบสอบถาม			←→			
เก็บแบบสอบถาม				←→		
วิเคราะห์ข้อมูล					←→	
นำเสนอข้อมูล-ประเมิน						←→

9. งบประมาณการวิจัย

1) ค่าจัดทำแบบสอบถาม	100	บาท
2) ค่าจัดนิทรรศการ	300	บาท
3) ค่าพาหนะพร้อมอาหาร	600	บาท
รวม	1,000	บาท

10. คณะผู้ดำเนินการวิจัย

1) น.ส.รัชดา	สายอนันท์	หัวหน้ากลุ่ม/ผู้เขียนโครงร่าง
2) น.ส.จุฑาทิพย์	โนราช	
3) น.ส.สมศรี	รกไพร	
4) น.ส.รัชฎาธิดา	สมยะ	
5) น.ส.อัญชลีพร	สนเทียนวัด	
6) น.ส.อุไรพร	วันเพ็ญ	
7) น.ส.นิรชา	พักษา	
8) น.ส.จินดา	ระวิงยศ	
9) น.ส.นงคราญ	มูลขมภู	

1. ชื่อโครงการ ศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคที่มีต่อชาเขียวใบหม่อน

2. ชื่อผู้ดำเนินการ

- 1) นางสาว ดวงใจ ใหญ่หนูสิงห์
- 2) นางสาว กาญจนา วงศ์พุทธคำ
- 3) นางสาว ละออง ท้าวคาม
- 4) นางสาว พัชรดา กันทะใจ
- 5) นางสาว ศรุตตา กันชนะ
- 6) นางสาว คมคาย คำมอญ
- 7) นางสาว ฌ์ฐเกศ คำจันทร์
- 8) นางสาว ตรีศุคนธ์ พรหมพัง
- 9) นางสาว ขวัญใจ อินจา
- 10) นางสาว รัตติกาล เงินสายดา

3. **ความเป็นมา** ชาจากใบหม่อนได้ถูกนำมาเป็นเครื่องดื่มสุขภาพมีประโยชน์ต่อร่างกาย โดยเริ่มแรก นักวิทยาศาสตร์ Shimizu et al. (1992) Tsushida et al. (1978) ได้ตรวจพบสารกาบา (GABA = Gamma Aminobutyric Acid) ในชาที่ทำจากใบหม่อน ซึ่งมีคุณสมบัติในการปรับความดันโลหิตให้อยู่ในเกณฑ์ ลดการอักเสบในสมองของผู้ที่ได้รับอุบัติเหตุ ช่วยลดระดับคอเลสเตอรอลในเส้น DNJ 1-Deoxynojirimycin ลดระดับน้ำตาล รวมถึงยังมีสารที่ก่อคุณประโยชน์ต่าง ๆ อีกมาก แต่ในประเทศไทยยังไม่เคยมีการนำใบหม่อนมาทำชาหรือใช้ประโยชน์ทางด้านเภสัชกรรม ชาใบหม่อนจึงแทบจะไม่มีใครรู้จักหรือได้ลิ้มรสมาก่อน แต่สำหรับชาวญี่ปุ่นแล้วรู้จักดีเพราะเป็นหนึ่งในเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพมาเป็นเวลาช้านานแล้ว เพราะมีความเชื่อต่าง ๆ กันว่าสามารถป้องกันโรคความดันโลหิตและโรคเบาหวานได้ เมื่อเร็ว ๆ นี้ นักวิทยาศาสตร์ชาวไทยและชาวญี่ปุ่นพบว่า หม่อนมีแร่ธาตุและวิตามินที่เป็นประโยชน์ต่อร่างกายโดยรวมสูงกว่าชาอีกด้วย การทำชาใบหม่อนเพื่อใช้ดื่มบำรุงสุขภาพจะต้องมุ่งมั่นเพื่อให้ได้ สี กลิ่น รส ตามที่ต้องการ และยังรักษาคุณสมบัติของมันไว้ด้วย พร้อมทั้งคุณค่าทางอาหารที่มีอยู่ในใบหม่อนเดิม

เนื่องจากปัจจุบัน ดันหม่อนเป็นพืชที่ปลูกจำนวนมากในเขตบริเวณ บ้านดงไพรวัลย์ เพื่อเอาใบมาเลี้ยงไหม แล้วส่วนที่เหลือซึ่งประชากรไม่รู้จะนำมาทำอะไรจึงมีการส่งเสริมการทำชาใบหม่อน เพราะอย่างน้อยชาก็มีประโยชน์ ช่วยบำรุงร่างกาย และการทำชาใบหม่อนก็ยังช่วยเสริมรายได้ให้กับประชาชนในหมู่บ้าน การส่งเสริมการทำชาได้เกิดขึ้นจากการปลูกดันหม่อน เพื่อเอาใบของหม่อนมาเลี้ยงไหม แต่ปัจจุบันนี้ราคาของไหมได้ตกลงเรื่อย ๆ ชาวบ้านดงไพรวัลย์จึงได้เกิดความคิดจะนำใบหม่อนมาเป็นชา เพื่อจะได้นำมาดื่มบำรุงร่างกาย พอดื่มไปได้เรื่อย ๆ ก็เกิดผลดีกับร่างกาย คือสามารถ

ลดน้ำตาลในเลือด มีแร่ธาตุมากมาย เช่น ธาตุเหล็ก โปรตีน แคลเซียม เป็นต้น หมู่บ้านอื่นที่รู้ถึงประโยชน์ของชา ก็มีการขอซื้อนำไปบริโภค ทำให้มีการผลิตมากขึ้นกว่าเดิม หลังจากนั้นชาใบหม่อนก็ได้แพร่หลายเป็นที่รู้จัก มีคนสนใจที่จะศึกษาและนำไปบริโภคมากขึ้นเรื่อย ๆ

4. วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อศึกษาจำนวนผู้บริโภคชาเขียวใบหม่อนของประชากรบ้านดงไพรวัลย์
- 2) เพื่อศึกษาถึงอิทธิพลการบริโภคและความพอใจของผู้บริโภคชาเขียวใบหม่อน
- 3) เพื่อสอบถามทัศนคติของผู้บริโภคต่อชาเขียวใบหม่อน

5. สถานที่ดำเนินการ

บ้านดงไพรวัลย์ ต.หนองแดง อ.แม่จริม จ.น่าน

6. ระยะเวลาในการดำเนินการ

วันที่ 23 กรกฎาคม 2545 – วันที่ 17 กันยายน 2545

7. ขั้นตอนในการดำเนินงาน

รายละเอียด	ก.ค.				ส.ค.				ก.ย.			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
1. การเลือกเรื่องและกำหนดปัญหาการวิจัย			↔									
2. ศึกษาและค้นคว้าหัวข้อการทำวิจัย				↔								
3. นำเสนอโครงร่างและออกแบบสอบถาม						↔						
4. เก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง							↔					
5. การวิเคราะห์ข้อมูล									↔			
6. การนำเสนอข้อมูลและประเมินผลการวิจัย										↔		
7. เสนอผลงานแต่ละกลุ่ม											↔	

- 1) การเลือกเรื่องและกำหนดปัญหาการวิจัย
- 2) ศึกษาและค้นคว้าหัวข้อการทำวิจัย
- 3) นำเสนอโครงร่างและออกแบบสอบถาม
- 4) เก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง
- 5) การวิเคราะห์ข้อมูล

- 6) การนำเสนอข้อมูลและประเมินผลการวิจัย
- 7) เสนอผลงานแต่ละกลุ่ม

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) จะรู้ถึงจำนวนประชากรที่บริโภคชาเขียวใบหม่อน
- 2) เพื่อจะได้ทราบว่าผู้บริโภคมีความพอใจต่อชาเขียวใบหม่อนอย่างไร
- 3) เพื่อได้ทราบถึงทัศนคติของประชากรที่มีต่อชาเขียวใบหม่อน

9. งบประมาณในการดำเนินโครงการ

1) ค่าน้ำมันรถ	300	บาท
2) ค่ากระดาษ 1 รีม	100	บาท
3) ค่าพิมพ์งาน ค่าถามในแบบสอบถาม	100	บาท
4) ค่าอาหาร	200	บาท
5) ค่าถ่ายเอกสาร	100	บาท
6) ค่าอุปกรณ์ต่าง ๆ	50	บาท
7) ค่าจัดนิทรรศการ	150	บาท
รวม	1,000	บาท